

22. JULI-KOMMISJONENS RAPPORT – KORT KOMMENTAR FRA AMBASSADEN I LONDON

Det vises til anmodning fra departementet (e-mail 23. august) om eventuelle kommentarer ifbm høringsrunden til NOU 2012:14(Rapport fra 22. juli kommisjonen). Vi forstår anmodningen slik at det man i første rekke anmoder om er kommentarer som er relevante i forhold til læringsmulighetene for utenriktjenesten, men hvor også synspunkter på Kommisjonens generelle anbefalinger vil kunne være relevante.

Ambassaden vil fra «ståsted London» begrense seg til noen korte kommentarer som i første rekke kan være relevante i forhold til enkelte av Kommisjonsrapportens hovedfunn. Det vises i denne sammenheng særlig til rapportens understrekning av evnen til å «koordinere og samhandle» og «potensialet i informasjons- og kommunikasjonsteknologi». I forbindelse med det forestående oppfølgingsarbeidet på norsk side antas det i første rekke å være tale om å dra lærdom av egne erfaringer, men hvor man også vil ha øynene åpne for utviklingen i nærstående land som står overfor noen av de samme utfordringer som oss. Sideblikket til andre land dreier seg ikke om å kopiere. Det gjelder også i forhold til UK som er ulik Norge på flere punkter, inkludert med hensyn til befolkningsstørrelse- og tetthet, geografisk størrelse og topografi, stormaktstatus, og globalt engasjement. Det gjelder delvis også i forhold til intern organisering av regjeringsapparatet, inkludert eksistensen på britisk side av et Home Office, samt også en sterk Cabinet-tradisjon.

Det er samtidig på det rene at UK i forhold til det allmenne trusselbilde og sivil krisehåndtering står overfor mange av de samme utfordringer som Norge. Med dette som bakgrunn har det gjennom de siste 10 år – og særlig i tiden etter buss-bombene i London i juli 2005 («7/7») – funnet sted en dynamisk utvikling på britisk innenfor området civil contingencies. Dette har tatt form av en bred tverr-sektoriell prosess omfattende flere ministerier, og vært basert på en helhetlig strategi bestående av en rekke elementer som er ment å være gjensidig forsterkende, og med sikte på å styrke evnen til både forebygging, mottiltak og konsekvenshåndtering. Utviklingen illustrerer en del interessante trekk som eventuelt kan være nyttig bakteppe i forhold til en del av det oppfølgingsarbeid på norsk side som skal gjøres både innenfor de enkelte sektorer, og på tvers av disse. Blant hovedtrekkene på britisk side nevnes særlig følgende:

- For det første en *ny forståelse og erkjennelse av dagens komplekse trusselbilde, basert på en «all risks approach»*. Terrorisme figurerer naturlig nok blant de mest alvorlig og akutte trusler Storbritannia står overfor, knyttet til både islamsk jihadisme og «restutfordringen» i Nord-Irland. Helt sentralt i britenes tilnærming til sivil krisehåndtering står samtidig at man legger til grunn en bred forståelse av trusselbildet, som er komplekst og som i tillegg til terrorisme også omfatter alt fra cyber og spredning av masseødeleggelsesvåpen, til naturkatastrofer, pandemier, klimaendringer og energisikkerhet m.m.
- For det andre er det – med utgangspunkt i en slik «all risks approach» - gjennomført en *generell omstrukturering av det institusjonelle apparatet på varslings- og krisehåndteringsområdet*. Et hovedsiktemål med omstruktureringen har vært å få til økt samarbeid og koordinering mellom hovedaktørene på sentralt nivå, inkludert i første rekke Ministry of Defense (MOD), Foreign and Commonwealth Office (FCO), Cabinet Office, Home Office og justis- og politisektoren.

- For det tredje en sterkere vekt på *sentral koordinering og styring*. Et synlig uttrykk for dette er at *Cabinet Office* er gitt en sentral koordineringsrolle innenfor sivil krisehåndtering, gjennom oppbygging av en egen Crisis Management Capability. Denne kapasiteten inkluderer ekspertise fra øvrige sektorer og vil øke myndighetenes evne til å forberede, planlegge, og håndtere sivile kriser, både sentralt og lokalt. Tilsvarende har Cabinet Office også i oppfølgingen av den nasjonale CYBER-strategien fått en viktig koordinerende rolle, gjennom etablering av Office of Cyber Security and Information Assurance.
- Verdt å nevne er også etableringen av et eget *National Security Council (NSC)* under ledelse av statsministeren, støttet av en egen National Security Advisor og et eget National Security Secretariat. Etableringen av NSC har som formål å gi sentrale myndigheter en større evne til raske og koordinerte beslutninger i alle spørsmål av strategisk betydning som berører landets sikkerhet og forsvar. I dette inngår også at NSC har det overordnede ansvar for å foreta periodiske (halvårlige) vurderinger av det samlede trusselbilde, og gjøre de nødvendige avveininger og ressursprioriteringer i forhold til å kunne håndtere spekteret av trusler.
- Som del av en helhetlig tilnærming inngår også en klar erkjennelse av behovet for økt vekt på *strategisk etterretning og tidligvarsling*. I dette inngår økt samarbeid mellom en rekke instanser som også går utover de tradisjonelle etterretningsmiljøer. En interessant nyskaping i denne forbindelse er etableringen av Joint Intelligence Committee (JIC), som uavhengig av både policy-makers og etterretningsmiljøene engasjerer seg i horizon-scanning og analyser av utfordringer som berører flere sektorer.
- Endelig bør nevnes den forsterkede fokus som er lagt på *strategisk kommunikasjon*, inkludert utarbeidelsen av en National Security Communication Strategy. Her gis økt oppmerksomhet mot aktiv bruk av strategisk kommunikasjon for å ivareta nasjonale sikkerhetsinteresser, inkludert gjennom å motvirke både holdninger og den trusselen som enkeltindivider, grupper og stater kan representere mot UK.

Det understrekes fra britisk side at det dreier seg om en pågående prosess som på ingen måte er fullført. Den alminnelige vurdering er likevel at ovennevnte tiltak i sum allerede har bidratt til å forsterke britiske myndigheters evne innenfor sivil krisehåndtering. Ovennevnte er på ingen måte utfyllende men antas likevel å være en rimelig god illustrasjon på noen av de viktigste elementene innenfor det arbeid som er gjort på britisk side. Hvis ønskelig vil ambassaden kunne bidra med utfyllende informasjon og eventuelt dialog på områder hvor dette måte være særlig relevant.

Skrevet av Holter

Klarert av Traavik